

Bergingssite

voor radioactief afval wordt landschapspark

Evelyn Hoof - Liesbeth Voets - Katelijne Norga

Sinds 2006 werkt NIRAS - de instelling die verantwoordelijk is voor het beheer van radioactief afval in België - aan de realisatie van het cAt-project: een geïntegreerd project voor oppervlakteberging van laag- en middelactief kortlevend afval (categorie A-afval) in Dessel. Het cAt-project is een primeur: het biedt een duurzame oplossing op korte én op lange termijn voor al het Belgische categorie A-afval. De oppervlakteberging isoleert het afval van mens en milieu zolang de radioactiviteit niet door natuurlijk verval verzwakt is tot een niveau dat nog maar een fractie vormt van de natuurlijke straling. Drie pijlers liggen aan de basis van het cAt-project: veiligheid, sociale verankering en duurzaamheid.

De lokale gemeenschap speelt een hoofdrol

De bescherming van omwonenden en hun leefomgeving tegen de mogelijke nadelige effecten van het radioactief afval – dat is de topprioriteit van het cAt-project. Die bescherming moet vandaag, maar ook op lange termijn verzekerd zijn. Uniek aan het project is dat het tot stand komt in een intense samenwerking met de lokale leefgemeenschappen van Dessel en Mol. Die zijn vertegenwoordigd in de lokale partnerschappen STORA (Dessel) en MONA (Mol). De partnerschappen zijn samenwerkingsverbanden tussen NIRAS en de gemeenten die via co-design of 'samen ontwikkelen' het concept van de bergingsinstallatie mee vormgegeven hebben. Zij spelen ook bij de verdere uitwerking van het project een hoofdrol.

Het cAt-project is niet alleen een industriële operatie, maar ook een belangrijk maatschappelijk project voor de regio. Met initiatieven zoals een Lokaal Fonds dat sociaaleconomische projecten en activiteiten voor de regio zal steunen, bouwen NIRAS en de partnerschappen aan een lokaal draagvlak voor de installatie. Het Lokaal Fonds is een geschikt instrument om blijvende sociaaleconomische meerwaarde te creëren: het zorgt voor continue financiële middelen gedurende meerdere generaties. Op die manier willen NIRAS en de partnerschappen onder meer de kennis over de berging in het maatschappelijke weefsel verankeren. Zo ontstaat er een 'levend geheugen' binnen de maatschappij van en over het project.

Visuele integratie

De filosofie om het bergingsproject zo goed mogelijk te integreren in zijn omgeving, trekt NIRAS ook door in de logistieke organisa- ➔

In Dessel in de Antwerpse Kempen wordt de bouw van een oppervlaktebergingsinstallatie voor radioactief afval voorbereid. Al het Belgische categorie A-afval – het laag- en middelactief kortlevend afval – zal hier een veilige eindbestemming krijgen. De bescherming van mens en omgeving en de technische performantie zijn tot in de kleinste details bestudeerd. Maar ook de look van de bergingssite is specialistenwerk.

In opdracht van NIRAS tekenden BUUR (Bureau voor Urbanisme, Leuven) en DELVA Landscape Architects (Antwerpen en Amsterdam) samen een omvattend beeldkwaliteitsplan uit. Met een futuristisch kantje, want het plan omvat ook een visie op hoe de bergingssite er in de verre toekomst zal uitzien.